

Liikennevirasto
Kirjaamo
PL 33
00521 Helsinki

PYÖRÄILY JA SOSIAALINEN MEDIA

Hankeen tavoitteet

Työn tarkoituksena on toteuttaa liikkumisen ohjauksen innovatiivinen palvelu, jossa yhdistyy sosiaalisen median ja kevyen liikenteen reittioppaan hyödyt. Työn keskeisenä tavoitteena on verkottaa pyöräilijät ja pyöräyhteisöt keskenään ja nostaa samalla pyöräilijöiden yhteenkuuluvuuden tunnetta. Uskomme, että käyttäjiltä käyttäjille tuotettu aineisto (suositukset reiteistä, suositukset reittien varrella olevista mielenkiintoisista kohteista, kuvat, tiedot tilapäisistä häiriöistä, hienot maisemat, vaativuustaso, matkan varrella olevat levähdyspaikat, mahdollisuus täydentää muiden esittämiä havaintoja) yhdistettynä kevyen liikenteen reittioppaaseen on pyöräilyyn motivoivaa yhteisöllistä toimintaa.

Palvelussa hyödynnetään sitä tosiasiaa, että väylästä aktiiviset käyttäjät ovat sen parhaita asiantuntijoita. Pyöräilijöiden on myös havaittu olevan aktiivisia raportoimaan pyöräilyolosuhteista, esimerkiksi Helsingin kaupungilla käytössä ollut Fillarikanava on saanut paljon käyttäjiä. Ainakin osa Fillarikanavan tiedoista olisi myös hyödynnettävissä tämän työn palvelussa. On kuitenkin huomioitava, että Fillarikanava kattaa vain Helsingin kaupungin alueen.

Sosiaalisessa mediassa jokaisella käyttäjällä tai käyttäjäryhmällä on mahdollisuus olla aktiivinen viestijä, sisällön tuottaja ja sisällön muokkaaja. Sosiaalisessa mediassa viestintä tapahtuu siis monelta monelle, eli perinteisille joukkotiedotusvälineille ominainen viestijän ja vastaanottajan välinen ero puuttuu. Koska sosiaalisen median kaksi perusajatusta ovat avoimuus ja osallistujien käyttäminen voimavarana, on se erityinen mahdollisuus nimenomaan julkiseen hallintoon liittyvien velvoitteiden takia (tasapuolisuus, avoimuus, jne.).

Esitämme, että jo suunnitteluvaiheessa otetaan käyttöön hyvin käyttäjälähtöinen suunnittelu-menetelmä, jossa tulevat käyttäjät pääsevät vaikuttamaan toiminnallisiin ja teknisiin määrittelyihin. Olemme alustavasti ajatelleet pyytää pyöräily-yhteisöistä mukaan henkilöitä osallistumaan määrittelyjen ideoimiseen ja kommentoimiseen. Trafifix Oy on mukana pyöräilykuntien verkostossa (<http://www.poljin.fi/>) ja pyöräilyn kilometrikisassa (<http://www.kilometrikisa.fi/>), joista varmasti löytyy halukkaita osallistumaan ideointiin. Myös Fillarikanavan käyttäjät ja LIVE -verkoston jäsenet ovat potentiaalisia osallistujia. Yhtenä mahdollisuutena on aktivoida esimerkiksi yksi tai useampi ylä-/ala-aste mukaan ideointiin ja määrittelyjen kommentointiin.

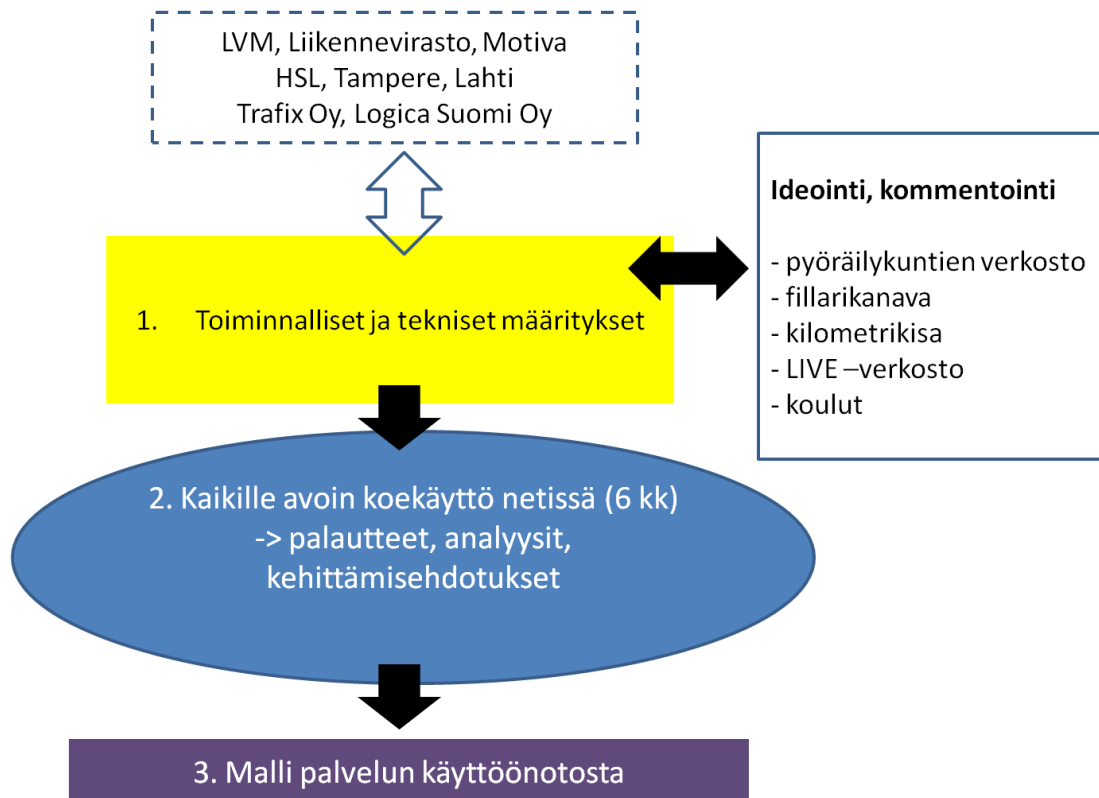
Itse palvelulle voidaan asettaa mm. seuraavia tavoitteita:

- Palvelun tulee olla helppokäyttöinen ja selkeä. Käyttäjien tulee voida hyvin yksinkertaisesti lisätä ja muokata tietoja. Kynnyksen julkaista tietoja palvelussa on oltava matala.
- Julkaistun sisällön on levittävä välittömästi.
- Sisältöä ei tarvitse valvoa ulkopuolisen toimesta. Parhaillaan käyttäjät itse valvovat sisältöä ja poistavat asiankuulumattoman tiedon.
- Palvelu on oltava otettavissa käyttöön pienillä resursseilla.
- Ylläpito ei saa vaatia jatkuvaa työpanosta.
- Toimivuudessa ei ole nähtävissä suuria riskejä.

Kaikkein keskeisin tavoite on kuitenkin se, että koekäytön jälkeen palvelu koetaan niin tarpeelliseksi, että se halutaan ottaa vakituisesti käyttöön nyt mukana olevien organisaatioiden toimesta (HSL, Tampere, Lahti) ja myös muiden alueellisten toimijoiden toimesta.

Toteutussuunnitelma

Työ jakautuu kolmeen eri työvaiheeseen alla olevan kuvan mukaisesti.

1. Toiminnalliset ja tekniset vaatimusmäärittymiset

HSL:n tekemässä selvityksessä (sosiaaliset mediat joukkoliikenteen kehittämisessä, kalvosarja Linea Konsultit Oy, Gemilo Oy, 3.2.2010) todetaan oivasti, että mitään yhtä ja yleistä tapaa hyödyntää sosiaalista mediaa ei ole, vaan ratkaisuja tulee tarkastella tehtäväkokonaisuus tai tavoite kerrallaan ja kyseisen tehtävän ja tavoitteen näkökulmasta. Tätä periaatetta noudatetaan myös tämän työn vaatimuksia laadittaessa.

Vaatimusmäärittämissä laadittaessa on otettava huomioon mm. seuraavia asioita:

- Miten sosiaalisen median palvelu liitetään yhteen kevyen liikenteen reittioppaan kanssa eli miten liikkujien itsensä keräämää informaatiota on mahdollisimman järkevästi hyödynnettävissä kevyen liikenteen reittioppaassa, koska erilaisten tietojen yhdistäminen valittuun reittiin avaa paljon erilaisia mahdollisuuksia? Yksinkertaisimmallaan toteutus on sellainen, että sosiaalisen median tiedot näytetään omalla layereilla. Kehittyneimmillään reititys algoritmi voi hyödyntää käyttäjien laatimia suosituksia tai voi jopa perustua näihin. Ainakin aluksi on järkevää, että yhteisöllisyys on optio, jonka käyttöä voi ottaa käyttöön tai jättää huomiotta.
- Onko palvelu toteutettavissa ilman kevyen liikenteen reittiopasta?
- Avoin liitettävyys muihin palveluihin (twitter, facebook, sports tracker, fillarikanava, kunnat, paikalliset yritykset jne.).
- Kaksisuuntaisuus: muiden palveluiden sisältöä voi näyttää kevyen liikenteen kartalla ja muut palvelut voivat käyttää kevyen liikenteen karttaa/toiminnallisuutta omissa palveluissaan.
- Mitä tietoja on oltava ohjattavissa viranomaisille?
- Tiedon luotettavuus, asiattoman aineiston eliminoiminen.
- Palvelun helppokäyttöisyys.
- Palvelu toimii vapaasti hyödynnettävillä alustoilla, joiden ylläpitäjät eivät ohjaa julkaisutoimintaa perinteisen median tavoin.
- Avoin rajapinta palvelunkehittäjille. Tämä mahdollistaisi esimerkiksi mobiilipalveluiden kehittämisen kolmannen tahon toimesta.

Lisäksi tulee ratkaistavaksi lukuisia teknisiä asioita, kuten:

- miten palvelu on teknisesti toteutettavissa,
- miten tiedot kerätään,
- miten tiedot luokitellaan,
- edellytetäänkö rekisteröitymistä,
- mitä vaatii järjestelmän ylläpitäjältä.

2. Palvelun koekäyttö

Tämä on työn keskeisin osavaihe. Koska tavoitteena on saada helppokäyttöinen ja toimiva palvelu, on selvää, että kaikkia kuviteltavissa olevia ominaisuuksia ei ole järkevää toteuttaa koekäyttövaiheessa. Tärkeämpää on löytää sellaiset ominaisuudet, joilla saadaan mahdollisimman suuri hyöty mahdollisimman pienillä resursseilla.

Tässä työvaiheessa palvelua testataan 6 kuukautta internetissä kaikille avoimena palveluna. Hankkeeseen kuuluu, että palvelua ylläpidetään Logican palvelimella kuuden kuukauden ajan.

Käyttäjille annetaan mahdollisuus kommentoida palvelua ja esittää kehittämissuunnitelmia. Lisäksi palvelun käytöstä kerätään tilastollista dataa. Koekäytön lopputuloksena on pystyttävä antamaan vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

- miten palvelu on otettu vastaan käyttäjien keskuudessa,
- miten palvelua tulee jatkokehittää,
- miten palvelun käyttö on parhaiten laajennettavissa,
- miten palvelu on jatkossa järkevintä ylläpitää.

3. Malli palvelun käyttöönotosta

Hankkeen aikana pyritään toteuttamaan malli, jolla palvelun käyttöä voidaan edullisesti jatkaa hankkeessa mukana olevien toimijoiden toimesta. Mallin on myös mahdollistettava palvelun käyttöönotto kevyin toimenpitein uusien toimijoiden toimesta.

Hyödyntämissuunnitelma

Katso yllä kohta 3 (malli palvelun käyttöönotosta).

Aikataulu

Työ alkaa elokuun 2010 alussa ja päättyy syyskuussa 2011. Palvelun koekäyttö ajoittuu huhtikuun 2011 alusta syyskuun 2011 loppuun.

	Kuukausi				
	8-9/2010	10-12/2010	1-3/2011	4-6/2011	7-9/2011
Käyttäjryhmän "rekrytointi"					
Toiminnalliset ja tekniset määrittelyt					
Palvelun toteutus					
Koekäyttö, palautteet, analyysit, kehittämissuhteet					
Malli palvelun käyttöönotosta					
Raportointi					
OHJAUSRYHMÄN KOKOUKSET					

Hankkeen vastuullinen johtaja ja henkilöresurssit

Hankkeen vastuullisena johtajana toimii yhteenliittymä Trafrix Oy (www.trafix.fi) ja Logica Suomi Oy (<http://www.logica.fi>).

Tarjottu henkilöstö on ollut yhdessä toteuttamassa lukuisia hankkeita, joista voidaan mainita pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen reittiopas ja parhaillaan toteutettava Tampereen joukkoliikenteen uusi informaatio- ja liikennevaloetusjärjestelmä.

Aiemmat hankkeet ja yhtymäkohdat

Tämä työ seuraava askel HSL:n selvitykselle (Sosiaaliset mediat joukkoliikenteen kehittämissuhteet, kalvosarja Linea Konsultit Oy, Gemilo Oy, 3.2.2010). Lisäksi hankkeella on selkeitä yhtymäkohtia kevyen liikenteen reittioppaisiin, joiden tiimoilta on tehty mm. seuraavia selvityksiä:

- HSL:n kevyen liikenteen reittioppaan esiselvitys, 2005
- HSL:n kevyen liikenteen reittioppaan toteutus, 2007
- Tampereen kevyen liikenteen reittioppaan esiselvitys, 2008
- Tampereen kevyen liikenteen reittioppaan toteutus, 2008
- Hämeenlinnan kevyen liikenteen reittioppaan esiselvitys, 2009
- HSL:n kevyen liikenteen reittioppaan päivitykset, 2009
- HSL:n kevyen liikenteen reittioppaan korkeuskuvaaja päivitys, 2010

Lisäksi on syytä huomioida, että esimerkiksi HSL:n kevyen liikenteen reittioppaan kävijämäärät ovat lähes kaksinkertaistuneet vuosittain. Nykyisellään palvelussa on ollut parhaimmillaan 10 000 eri päiväkävijää seuraavan sivun kuvaajan mukaisesti.

